

SAV dokázala, že chuť po poznaní neprekazí ani dážď

21.9.2026 - Andrea Nozdrovická | SAV

Dvadsať stánkov, dvadsať ústavov SAV zo všetkých troch oddelení vied a pestrý program na pódiu. Také bolo podujatie Zaži vedu so SAV v Poprade - Spišskej Sobote 11. a 12. septembra 2026. SAV sa tak už po tretí raz vybrala s festivalom vedy na mimobratislavské námestia. Po Trnave v roku 2024 a vlani v Košiciach padlo tento rok rozhodnutie predstaviť výsledky vedeckej práce v Spišskej Sobote, starobylej mestskej časti Popradu.

Predpoveď počasia nádejná nebola. Vedci a vedkyne sa obávali, či vôbec niekto príde na Sobotské námestie, z popradských a okolitých škôl zasa vyzváňali telefóny v Bratislave, či SAV na podujatie vôbec príde. Prišla. A už polhodinu pred plánovaným začiatkom začali chodiť autobusy plné žiakov, žiačok i študentstva. Medzi prvými to bola Materská a Základná škola Nižná brána z Kežmarku, ľahko rozpoznateľná podľa červených šiltoviek. Práve táto škola úzko spolupracuje s košickým Ústavom geotechniky SAV, v. v. i., preto s radosťou privítali možnosť stretnúť sa na popradskom festivale vedy so „svojimi“ vedcami a ich spolupracovníkmi z iných miest. Kežmarský autobus nebol jediný, postupne prichádzali davy zo Spišského Bystrého, Liptovského Mikuláša, Košíc, prišli gymnazisti zo Starej Ľubovne, Košíc aj Prešova..., no a, samozrejme, „domáce“ popradské školy a gymnáziá. Žiaden dážď nepokazil nefalšovanú detskú radosť zažiť vedu naživo, zistiť, že aj mikrobiológia je hravá a farebná, že fungovanie mozgu sa dá (aspoň trochu) pochopiť, že aj slovenčina má svoje čaro a literatúra vie aj baviť aj poukázať na hrozby umelej inteligencie, sociológia vie byť dostupná aj laikovi, kliešť je pod mikroskopom doslova krásny a slnko či kométa „na dosah“. Dokonca aj ústav s takým dlhým názvom – materiállov a mechaniky strojov – vie pripraviť tajuplnú zábavu cez únikovú hru, ktorá dôkladne preverí vaše vedomosti. A to je len zlomok toho, čo pripravili vedci a vedkyne pre návštevníkov a návštevníčky Sobotského námestia počas podujatia Zaži vedu so SAV. Neúnavne vysvetľovali, demonštrovali, približovali a odhaľovali tajomstvá vedy, jej krásu, skryté tajomstvá aj viditeľné úspechy. *„Od rána nám deti kládli nekonečné otázky, mnohé nás samých prekvapili,“* konštatovali v stánku Parazitologického ústavu SAV – kde ako v každom stánku – bolo od piatkového rána plno. O pár stánkov ďalej, v Ústave molekulárnej biológie SAV, v. v. i., sme sa zasa dozvedeli, že mnohé z otázok sú inšpiráciou pre ďalšie skúmanie.

Nič nie je krajšie, ako vidieť nadšenie v očiach detí – zhodli sa takmer všetci vystavujúci, ktorých zaujal aj nefalšovaný záujem a autentická zvedavosť detí a mladých ľudí. *„Je to super, ako nám to tu vedci všetko ‘po lopate’ vysvetľujú,“* kontrovali zasa žiaci a žiačky.

Atraktívny bol aj program na pódiu, ktorý sa začal – ako inak – niťou z nálezu hrobky kniežata v Poprade – Matejovciach, čo je doslova za rohom. Úspech mal aj kvíz, krátke prednášky z rôznych vedeckých „súdkov“ a diskusia o podzemných tajomstvách Tatier – od Belianskych cez Vysoké až po Nízke Tatry.

Piatkový dážď akoby čakal, keď sa žiacke exkurzie skončia, a popoludní to rozbalil naplno. Hustý lejak spôsobil, že ľudí bolo výrazne menej ako dopoludnia. Na prechádzku za vedou to v piatok popoludní určite nebolo. Pre ochorenie jedného z členov skupiny The Beatle Hearts Club sa nekonal ani koncert.

Slnecná sobota však dokázala, že nielen žiactvo a študentstvo tohto regiónu túži po zážitkovej vede, vedomostiach a poznávaní. Zvedavými otázkami sa nedali zahanbiť ani dospelí, ktorí kráčali poctivo

od stánku k stánku, zaujímali sa o ponúkané témy, počúvali vysvetľovanie vedcov a vedkýň a nadšene s nimi diskutovali. Organizátorov potešila aj početná účasť celých rodín.

Ústavy SAV sa opäť presvedčili, že vycestovať medzi ľudí nebolo márne. Že ľudí, ktorí si vážia a obdivujú ich prácu je stále dosť. Ďakujeme, že ste prišli medzi nás, hovorili aj napísali.

Podujatie Zaži vedu so SAV ukázalo, že veda žije a zažiť ju, je zážitok. Dovidenia na budúci rok opäť v inom meste.

FOTOGALÉRIA NA FB SAV

Text: Andrea Nozdrovická

Foto: Katarína Gáliková

Video: Matej Pok

https://www.sav.sk?doc=services-news&lang=sk&news_no=13906&source_no=20